

Sygn. akt III KK 13/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **P. M.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 16 listopada 2022 r.

żądania sędziego o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu kasacji Prokuratora Generalnego,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć SSN Małgorzatę Bednarek od udziału w sprawie
sygn. akt III KK 13/22**

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny wywiódł kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 29 października 2021 r., sygn. akt IX Ka 1122/21. Kasację tę sporządził i podpisał zastępca Prokuratora Generalnego Robert Hernand. Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą III KK 13/22.

Wyznaczona do rozpoznania ww. kasacji sędzia Sądu Najwyższego Małgorzata Bednarek złożyła w dniu 29 września 2022 r., w trybie art. 42 § 1 w zw. z art. 41 § 1 k.p.k., wniosek o wyłączenie jej od rozpoznania ww. sprawy. Jako uzasadnienie wskazała ponad 20-letnią znajomość z Zastępcą Prokuratora Generalnego, który jest autorem kasacji oraz utrzymywanie z nim kontaktów nie tylko służbowych, ale również towarzyskich oraz wspólne w przeszłości członkostwo w stowarzyszeniu prokuratorów „[...]”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Okoliczności te podniesione zostać mogą przez stronę, dostrzeżone z urzędu albo wskazane przez samego sędziego (art. 42 § 1 k.p.k.).

Pojęcie bezstronności należy rozumieć jako obiektywną bezstronność sędziego, w tym zarówno subiektywne poczucie sędziego co do własnej bezstronności, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu (por. wyroki TK: z 27.01.1999 r., K 1/98, OTK-A 1999/1, poz. 3, oraz z 20.07.2004 r., SK 19/02, OTK-A 2004/7, poz. 67; uchwała SN z 26.04.2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007/5, poz. 39; wyroki SN: z 8.01.2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400, oraz z 18.03.2009 r., IV KK 380/08, LEX nr 491543). W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka także wskazuje się na aspekt subiektywnej i obiektywnej bezstronności sędziego. Kryterium subiektywne opiera się na ocenie osobistego przekonania sędziego orzekającego w danej sprawie, przy czym osobista bezstronność członka składu sędziowskiego jest dorozumiana, chyba że pojawią się dowody przeciwnie. Natomiast kryterium obiektywne nakazuje ustalić, czy sędzia daje wystarczające gwarancje, by wykluczyć jakąkolwiek uprawnioną wątpliwość co do jego bezstronności na podstawie jego zachowania, a nawet pewnych pozorów. W przypadku kryterium obiektywnego musi zostać rozważone, czy istnieją podlegające ustaleniu fakty, które mogą wzbudzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. W tej mierze nawet odbiór w oczach opinii publicznej może mieć pewne znaczenie (por. wyroki ETPC: z 10.10.2000 r., 42095/98, *Daktaras v. Litwa*, LEX nr 76722, oraz z 10.04.2003 r., 39731/98, *Sigurdsson v. Islandia*, LEX nr 78238) – zob. Dariusz Świecki, Komentarz aktualizowany do art. 41 Kodeksu postępowania karnego, stan prawny 01.08.2019 r.).

W tym kontekście uznać należy, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której może powstać wątpliwość co do bezstronności sędziego, skoro jak wskazano w oświadczeniu SSN M. Bednarek z autorem kasacji łączą ją relacje

nie tylko długoletnie, ale i wykraczające poza zwykłe kontakty służbowe. Takie stanowisko w sprawie analogicznego wniosku SSN M. Bednarek złożonego również w związku z kasacją podpisaną przez tego samego Zastępcę Prokuratora Generalnego zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 października 2022 r., sygn. akt V KK 417/22.

W polu widzenia Sądu Najwyższego musi pozostawać oczywiście fakt, że przedmiotem rozpoznania w sprawie III KK 13/22 nie jest kasacja stron, lecz kasacja podmiotu szczególnego Prokuratora Generalnego, składana w trybie art. 521 k.p.k. W takiej sytuacji oczywistym jest też, że wnoszący kasację z upoważnienia Prokuratora Generalnego jego Zastępca nie działa w imieniu własnym czy na własny rachunek, lecz w imieniu urzędu, który reprezentuje. Okoliczności te należy mieć na uwadze przy ocenie podstaw do uwzględnienia wniosku o wyłączenie. Powyższe wszakże nie zmienia ostatecznej oceny zasadności wyłączenia w niniejszym postępowaniu, skoro w ocenie stron postępowania, jak również zewnętrznych obserwatorów sprawowania wymiaru sprawiedliwości przekonanie o potencjalnym wpływie wskazanej długoletniej znajomości i kontaktach wykraczających poza relacje wyłącznie zawodowe, a mających charakter towarzyski, także w takim układzie procesowym rodzić może wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Biorąc powyższe pod uwagę, mając na względzie stanowisko wyrażane dotychczas w orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczące sposobu pojmowania wymogu bezstronności sędziego Sądu Najwyższego (por. uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20), wniosek należało uwzględnić.

Wobec powyższego, dla dobra wymiaru sprawiedliwości, należy uznać, że sędzia Małgorzata Bednarek nie powinna rozpoznawać kasacji we wskazanej sprawie.

Z tych powodów postanowiono jak w sentencji.